

מתוק מדבש

יום שישי בשעה 17.00
 ישודר אי"ה שיעור על פרשת השבוע:
 השיעור ישודר בליג' בקול הלשון'
 (להאנה 03-6171111)

ביום שבת קודש
 17.00 שיעור פרשת שבוע
 מנחה ב 18.00
 ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
 כרואים הפאית פסג ה'

כניסת השבת - 18.56
יציאת השבת - 20.07
רבנו תם (72 דקות זמנית) - 20.48
 (אופק חדרה)

שנה שביעית - גיליון 280
פרשת בהר בחוקותי תשפ"א

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
פניית הכנסת 'בית יוסף' בעצת אולגה
 ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה' (כה, ב')

מדוע מדגישה התורה את המילים 'אשר אני נותן לכם'?
 וחשבנו לומר בס"ד ע"פ המובא במשנה (אבות ה', ט'): 'גלות באה לעולם על שמיטת הארץ' כאשר עם ישראל לא שומרים חלילה על מצוות השמיטה אזי הם גולים ממנה. ומדוע? משום שהשמיטה היא הבעת האמונה המעשית בכך שהקב"ה הוא בעל הבית על הארץ והוא זה שנתן לנו אותה. ממילא, כאשר לא שומרים חלילה את השמיטה אנו כביכול מכריזים שה' הוא לא בעל הבית אלא אנחנו. והקב"ה נאלץ ללמד אותנו בדרך הקשה של גלות מהארץ מי הוא בעל הבית האמתי. **מתוק מדבש!**

ובעניין זה ראוי לדעת את הסיפור הבא (מתוך 'ויקיפדיה'): בעת מאורעות תרצ"ו - תרצ"ט החליטה הממשלה הבריטית, באוגוסט 1936 על מינוי ועדת חקירה ממשלתית, שתבוא לארץ ישראל, תשמע את דברי נציגי שני הצדדים היהודי והערבי, ותמליץ על הצעות לפתרון הסכסוך. הלורד ויליאם רוברט ולסלי פיל נתמנה כיושב ראש הוועדה ועל כן נהוג לכנותה 'ועדת פיל'. ששת חברי הוועדה הגיעו לארץ ישראל ב-11 בנובמבר 1936. חברי הוועדה הושבעו ב-12 בנובמבר בארמון הנציב בירושלים. הלורד פיל הרשים את כל הנוכחים במעמד כאישיות תקיפה ונמרצת.

ישיבות הוועדה נערכו במלון 'פאלאס' בירושלים, בפני הוועדה הופיעו נציגי שלטונות המנדט, נציגי היהודים ונציגי הערבים. ראשונים העידו נציגי ממשלת המנדט, אחריהם העידו ראשי היישוב היהודי, חיים ויצמן, דוד בן-גוריון ומשה שרתוק (לימים שרת). בראש הנציגים הערביים עמד המופתי חאג' אמין אל-חוסייני.

במשך כל תקופת הופעת העדים וחקירתם, ניהל הלורד פיל את הדיונים בתקיפות וכל הנוכחים חשו כי הוא האיש המוביל ואינו רק יושב ראש בתואר. פיל לא היסס לשסע דבריו של כל עד שסטה מן העיקר וכך נהג גם כלפי יתר חבריו לוועדה, אם נראה לו שסטו מן המסלול שקבעה הוועדה לדיוניה. יחד עם זאת גילה הלורד פיל תבונה וחוש הומור. השאלות שהפנה לעדים היו נוקבות ולשאלותיו, שנוסחו באדיבות, לא נתן לאיש מהעדים להתחמק ממתן תשובה ברורה ולעניין.

לאחר עדותו של דוד בן-גוריון שאל אותו הלורד פיל מהיכן הגיע לארץ? בן-גוריון השיב כי בא מפלונסק. הלורד המשיך ושאל היכן היא פלונסק זו? ובן-גוריון ענה כי זו עיר בפולין.

וכאן באה השאלה הנוקבת; הלורד שאל את בן-גוריון האם יש בידו מסמך או שטר מכר הנותן לו, כמי שבא מארץ רחוקה, זכות לתפוס את מקומם של בני הארץ הערבים

הגרים בה מזה דורות?
 על דוכן העדים היו מונחים ספר התנ"ך והקוראן עליהם הושבעו העדים. בן-גוריון נטל את ספר התנ"ך בידו וענה: 'זה הקושאן (הטאבור) שלנו!!!...'
 והנה קמו תחת אבותם אנשי ממשל אשר מבקשים 'לנכס' לעצמם את הבעלות על ארץ ישראל ולהתנער מבעל הבית האמתי - הקב"ה, אם זה באישור חילולי שבת במרחב הציבורי ואם זה בניסיון לחוקק חוקי גיור רפורמיים ועוד כהנה וכהנה...
 ולכן באה התורה וקובעת 'כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם' תזכרו תמיד מי בעל הבית על ארץ ישראל? באיזו זכות קיבלתם אותה? כי אם חלילה תרגישו שאתם בעלי הבית, אתם משחקים באש ועלולים (חלילה) להביא גלות על עם ישראל.

אל תיקח מאיתו נשך ותרבית וחי אחיך עמך (כה, לז')
 ה'בן איש חי' זיע"א מצא כאן רמז למה שאמרו כי מלווי בריבית לא יזכו לקום בתחיית המתים. ולכן נאמר 'אל תיק מאתו נשך ותרבית' וע"י כך יתקיים 'וחי אחיך עמך' ששניכם תקומות בתחיית המתים, אבל אותו אדם שמלווה בריבית לא יזכה לכך (רח"ל)

ובעניין זה הקשו בעלי התוספות (הובא ב'פנינים יקרים'): כיצד החיה אליהו הנביא את בן האישה האלמנה? והלא אליהו הוא כהן ואסור לו להיטמא למת? והביא ה'עדות ביהוסף' תירוץ שכיוון שהיה ברור לאליהו שהוא יחיה היה כאן משום פיקוח נפש ולכן הותר לו.

אבל אם כן מדוע נאסר ליחזקאל להיכנס לתוך 'בקעת דורא' בשעה שהקב"ה החיה את העצמות היבשות? שנאמר 'והעבירני סביב הבקעה' וביאר רש"י משום שיחזקאל היה כהן לכן הלך סביב ולו לתוכו?
 מתרץ ה'פנינים יקרים': מובא בתרגום יונתן שהיה ביניהם אחד שלא קם ויחזקאל היה תמה על כך, ואמרו לו שאותו אדם היה מלווה בריבית. ובשל אותו אחד אסור היה ליחזקאל להיכנס לתוך אותה בקעה. **מתוק מדבש!**

ופאי כל קשר להלן אילתא דפדיונותא:
 סרפן נישואין אחך אמר לחבריו: 'אתם יודעים מה זה נישואים? נישואים - זה ניסיון Je Je אניש אפתור פציות פלא היו להם לפני שהם התחתנו!...'

רעיון וסיפור - לא הוריד את הכיפה והרוויח...

אם בחוקותי תלכו... (כו, ג')
 רבנו 'אור החיים' הקדוש זיע"א ביאר פסוק זה ב-42 אופנים. ולהלן הביאור ה-כה' שלו:
 'אם בחוקותי' - הכתוב מדבר במצווה שנקרא 'חוקה'

שהיא מצות תפילין שנאמר (שמות י"ג י') 'ושמרת את החקה' ואמר 'תלכו' וכמו כן 'ואת מצוותי תשמרו' הן מצות השייכים ללבישתם שצריכים גוף נקי שלא יפיח בהם, ושלא ישן בהם, ושלא יסיח דעתו מהם, שזולת זה אסור להניחם, ואומרו 'ועשיתם אותם' כאלו אמר 'ועשיתם אתם' שבזה אתם מתקנים עצמיכם להשרות שכירתו יתברך עליכם, כאומרו (דברים כ"ה י') 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך' ולמדנו מדבריו שכאשר היהודי מתהדר בסימני היהדות ולא בוש בהם הוא מעלה את ערכו וחנו בעיני כל רואיו.

ובעניין זה להלן סיפור מופלא (קבלת שבת' – הובא ב'דרשו'): רבי משה וולפסון הי"ו מארה"ב, בן למשפחת וולפסון הנודעת, יצא עם קבוצת משקיעים מארה"ב לסינגפור, מדינה קטנה במזרח הרחוק (אחד חלקי שלושים משטח ארץ ישראל) במטרה לבדוק ולמשש עסקת ענק. בין הקבוצה נמנה הוא ואחיו שיח'ל. במהלך הימים הבאים, מאז שנחתו במדינה השתתפו באין ספור פגישות ודיונים, שהתקיימו מרתונית מהבוקר ועד הלילה. והכל במטרה ללבן את אופי וכדאיות ההשקעה.

עוד לפני יציאתם נאלצו חברי המשלחת להכין את עצמם כדי שלא להיתפס בסינגפור כפושעים. וכל זאת למה? משום שפושע בסינגפור הוא לא רק מי ששוודד או רוצח, אלא גם מי שמשליך נייר ברחוב. כן. העונש על השלכת נייר ברחוב בפעם הראשונה הינו קנס של 1,000 דולר סינגפורי שזה לא פחות מאלפיים שמונה מאות שקל!!! ואילו בפעם השנייה יוטל על הנאשם לעבוד כמנקה רחובות במשך שלושה חודשים.

בכל יום שחלף הלכה העסקה ונרקמה לפרטי פרטיה, לקראת היום האחרון נותר רק לסגור קצוות ולהיערך לפגישת הסיכום עם הטייקון (מיליונר) הגדול ביותר של סינגפור. זו הייתה פגישה מכרעת שהייתה עלולה להפיל את העסקה באחת. לפני קיומה הכינו את חברי המשלחת האמריקניים אודות כללי הטקס המחויבים. בסינגפור, כמו ברוב המזרח הרחוק, טבועה תרבות עמוקה של טקסים שונים עליהם אסור לדלג גם כאשר העמית שמולך הוא אמריקני חופשי.

בקומת הכניסה, סמוך לשורת המעליות, פגש את חברי המשלחת אחד המתאמים המקומיים. הוא ניגש לר' משה וולפסון וביקש ממנו באדיבות – אך בטון שאינו משתמע לשני פנים – להסיר את הכיפה. 'פריט הלבוש הזה' הבהיר המתווך 'עשוי להתקבל כאן לא נכון. הוא עלול להוריד לטמיון את כל העסקה'

באותה שניה נפגשו במכוון עיניהם שני האחים לבית וולפסון. ניצוץ דק מן הזק הבלח מצדו עיניים אחד למשנהו, וכאילו מתוך טלפתיה ידעו שניהם שאין על מה לדבר. את הכיפה לא מורידים.

'אני אשאר עם הכיפה' קבע רבי משה 'ויהיה בסדר'... המתווך נלחץ. 'ברחמים! ברחמים!' ניסה להתחנן על נפשו, על כבודו ועל כספו'... 'אני מבקש ומתחנן שתסירו את הכיפה מראשכם. אנחנו מדברים על עסקה גדולה ביותר! למה לתת לדברים קטנים לקלקל אותה?! אל

תזרוק את הכיפה – רק תשמור עליה בכיס'... 'ליסן' (תקשיב) עונה לו ר' משה בקול צלול: 'אני לא מוריד את הכיפה!'

חלק מהפנים שנדחסו למעלית היו חמוצות, אך זו כבר הייתה מציאות שלא ניתנת לשינוי. הקומה בה עצרה המעלית הייתה כולה פאר והדר. כל איש עסקים שנכנס למתחם המיועד זכה לאיחול חם מדייל שניצב בפתח וידע לנקוב בשמו. משם הפנו אותם לאולם הפגישות שם אמורה להתקיים הפגישה המכרעת. כמאה איש התקבצו סביב שולחן ארוך. הושיבו אותם בסדר מתוכנן שיצר ביניהם סוג של קבוצות דיון. בראש השולחן ניצב כיסא מלכותי השווה עשרות אלפי דולרים, שהוכן עבור הטייקון המהולל שתיכף ייכנס לאולם.

האמריקנים שרגילים להשתכשך עם טייקונים, נדהמו להיווכח עד כמה הכסף לא משנה בסופו של דבר את האדם בכהוא זה. הטייקון התעלה על בני ארצו בכמות הכסף שצבר, אך נותר סינגפורי דחוס בתרבות ראוותנית. אדם שמשחק משחקי מלך שמתאימים יותר לילדים בגיל הגן. אגב, זה גם היה הכינוי שלו בין המקומיים 'המלך'!... הפגישה החלה, הצוותים דנים בפרטים האחרונים, ולפתע הושלך הס באולם. כולם התרוממו באחת ביראת כבוד, ו'המלך' נכנס פנימה בכל הודו והדרו. הוא התיישב וסימן בידו להמשיך בשיחות. חלפו כמה דקות, 'המלך' מרים לפתע את ידו ושקט השתרר באולם. הוא פונה לרבי משה וולפסון ומבקש: 'תיקח שתיה ותעשה ברכה!'

ר' משה נדהם מהבקשה המפתיעה, אך מי מעז לסרב ל'מלך'? הוא מזג לעצמו ובירך בכוונה ובקול 'ברוך אתה השם, אלוקינו מלך העולם, שהכל נהיה בדברו' הטייקון לא נותר חייב: 'אמן' ענה בקול. במקום לבלוע את המים כמעט בלע ר' משה את הלשון. מה מתרחש כאן? אך הטייקון המשך להפתיע: 'תגידי לי, היית הבוקר בבית הכנסת?' רבי משה השיב בחיוב, והטייקון אמר: 'שמת לב איזה מוזר זה, הרב הוא אשכנזי, האנשים מתפללים בנוסח ספרדי ויש עוד כמה אי התאמות בקהילה' הפעם המים כבר כמעט נשפכו מידי של ר' משה. הטייקון הבחין שהוא נסער וסיפר בפני כולם:

'התייתמתי בתור ילד קטן, וזה שאימץ אותי היה יהודי עשיר. מעולם לא התגיירתי אך גדלתי אצל יהודי, ואפילו הייתי מתלווה אליו לבית הכנסת. מאז ומתמיד אני כמובן שומר על חיבתי המיוחדת ליהודים!'

מכאן ואילך הפגישה התקדמה לטובה, כשבמהלכה הוא מכבד את ר' משה ומאיר לו פנים באופן נדיר, עד שנסגרה לשביעות רצון כל הצדדים.

סיים ר' משה ואמר: 'ורק לחשוב על כך שהמתווך חשש שהעשיר יראה אותי עם כיפה!... עלינו, כיהודים שומרי תורה ומצוות, מוטל עלינו לשמור על האידישקייט מכל משמר – ובל נחשוש שנפסיד מכן. הנה, אני רק הרווחתי'

אחים יקרים! אין אדם בעולם שמפסיד מהפגנת נאמנות מוחלטת לקב"ה. נכון זה לא תמיד קל ולעתים יש ניסיונות אבל מה שבטוח זה שבסוף זה משתלם...

שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוס בן ג'רזה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל
יעקב בן רבקה ז"ל / מימון ספירו בן מויל טוב ז"ל / שלמה מלכה בן
אסתריה ז"ל / רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צחלה ז"ל

להצלחת: דקל מלכה - להצלחה כללית / אורי ישראל - רפויש
סוזן בת מינה - רפויש / אהרון בן מסעודה - רפויש / דוריאן הודיה בת
נעמי - לרפויש / נועם חן בת שולה - רפואה שלימה